

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	
ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ με τίτλο «Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου»	
Επισπεύδον Υπουργείο	Υπουργείο Πολιτισμού
Στοιχεία επικοινωνίας	Παναγιώτης Χίνης, Νομικός Σύμβουλος της Υπουργού Πολιτισμού, τηλ. 6932521336, email: pchinis@culture.gr
ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	
Εκπαίδευση - Πολιτισμός (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Πολιτισμού)	X
Εθνική άμυνα – Εξωτερική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών)	
Οικονομική/ δημοσιονομική/ φορολογική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών)	
Κοινωνική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας)	
Δημόσια διοίκηση – Δημόσια τάξη – Δικαιοσύνη (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Μετανάστευσης και Ασύλου)	
Ανάπτυξη – Επενδυτική δραστηριότητα (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας)	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. Αιτιολογική έκθεση	1
B. Έκθεση νομιμότητας	7
Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών	9

A. Αιτιολογική έκθεση

A.1 Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης
--

A.1.1 Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση; Ποιες συνέπειες προκαλούνται ή πρόκειται να προκληθούν, εάν δεν ρυθμιστεί το ζήτημα;
Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αποσκοπεί στην κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου, το οποίο υπογράφηκε την 8η Ιουνίου 2026, στην Αθήνα. Στόχος του Μνημονίου είναι η εδραίωση αναβαθμισμένης, διαφανούς και σταθερής συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου, με σκοπό τη διατήρηση, προστασία, μελέτη και ανάδειξη της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομίας, καθώς και των Ιερών Προσκυνημάτων του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.
A.1.2 Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση;
Η αξιολογούμενη ρύθμιση αφορά στο Υπουργείο Εξωτερικών, το Υπουργείο Πολιτισμού και το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων.

A.2 Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης	
A.2.1 Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;	
A.2.2 Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας	
i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Πρόκειται για Μνημόνιο που τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του κυρωτικού του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Οι στόχοι των αξιολογούμενων ρυθμίσεων δεν μπορούν να επιτευχθούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας.
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων.

A.3 Συναφείς πρακτικές
Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές άλλων χωρών της Ε.Ε. ή του Ο.Ο.Σ.Α., οργάνων της Ε.Ε. ή διεθνών οργανισμών; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα ποιες είναι αυτές, σε ποια σημεία της ρύθμισης αξιοποιήθηκαν, και πώς συγκρίνονται με την ελληνική πραγματικότητα:

A.4 Κατ' άρθρον ανάλυση της αξιολογούμενης ρύθμισης	
Άρθρο	Ανάλυση
Άρθρο πρώτο Σχεδίου νόμου	Με το άρθρο πρώτο κυρώνεται το από 8.6.2026 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός, και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου, το οποίο υπογράφηκε στην Αθήνα στις 8 Ιουνίου 2026.
παρ. 1 του Μνημονίου	Στην παρ. 1 του Μνημονίου περιγράφεται ο σκοπός της Συνεργασίας, ο οποίος συνίσταται στην υποστήριξη του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων για την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων. Επίσης, ορίζεται ότι οι τεχνικές ή άλλες ομάδες υποστήριξης οι οποίες αναλαμβάνουν τις δράσεις που απαιτούνται θα καθορίζονται, κάθε φορά, κατόπιν συμφωνίας των μερών.
παρ. 2 του Μνημονίου	Στην παρ. 2 του Μνημονίου αναφέρονται οι κοινές δράσεις, οι οποίες ενδεικτικά περιλαμβάνουν τον σχεδιασμό και την επίβλεψη εργασιών συντήρησης και αποκατάστασης των κινητών και ακίνητων μνημείων (όπως εικόνες, αγιογραφίες, ξυλόγλυπτα και ψηφιδωτά) την ψηφιακή αποτύπωση των μνημείων, την εκπόνηση μελετών επί των ανωτέρω έργων, την καταγραφή και τεκμηρίωση κινητών κειμηλίων, την οργάνωση, ψηφιοποίηση και συντήρηση χειρογράφων και εντύπων του Ιστορικού Αρχείου του Πατριαρχείου και της Πατριαρχικής Βιβλιοθήκης, τις ακαδημαϊκές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε συνεργασία με Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα στις Ελλάδας, τις επιστημονικές εκδόσεις και έντυπα για την προβολή της ιστορίας και των μνημείων του Πατριαρχείου.

παρ. 3 του Μνημονίου	Στην παρ. 3 του Μνημονίου προβλέπεται η χρηματοδότηση για τις συμφωνηθείσες δράσεις της παρ. 1 του Μνημονίου, συνολικού ποσού ενός (1) εκατομμυρίου ευρώ (1.000.000) ετησίως. Η κατανομή και ο επιμερισμός της χρηματοδότησης ορίζεται ως εξής: χρηματοδότηση με το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (500.000) ετησίως από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών και χρηματοδότηση με το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (500.000) ετησίως από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Πολιτισμού. Ειδικότερα, καθορίζεται ότι η χρηματοδότηση αφορά συγκεκριμένα προγράμματα ή δράσεις συνεργασίας, τα οποία θα συμφωνούνται εγγράφως από τα Μέρη, πριν από την έναρξη της υλοποίησής τους, κατόπιν εισήγησης του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων ως προς τις προτεραιότητες. Επιπλέον, προβλέπεται ότι οι εργασίες των έργων εντός των χώρων του Πατριαρχείου θα εκτελούνται υπό την εποπτεία του Πατριαρχείου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις επιμέρους συμφωνίες.
παρ. 4 του Μνημονίου	Στην παρ. 4 του Μνημονίου καθορίζεται ότι οποιαδήποτε τροποποίηση του παρόντος Μνημονίου Συνεργασίας πραγματοποιείται εγγράφως, με νεότερη συμφωνία των μερών.
παρ. 5 του Μνημονίου	Στην παρ. 5 του Μνημονίου διατυπώνεται ρήτρα, σύμφωνα με την οποία η υπογραφή του μνημονίου δε δημιουργεί εταιρική σχέση και δε δίνει το δικαίωμα σε κανένα μέρος να δεσμεύσει νομικά ή οικονομικά το άλλο. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η συνεργασία των Μερών δια του παρόντος Μνημονίου δεν στοιχειοθετεί συνεταιρισμό ή κοινοπραξία μεταξύ των μερών, κανένα μέρος δεν έχει την εξουσιοδότηση να ενεργεί, να υπογράφει ή να παίρνει αποφάσεις εκ μέρους του άλλου μέρους και, κυρίως καμία διάταξη δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο που παραβιάζει τα κυριαρχικά, κανονικά ή διοικητικά δικαιώματα του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.
παρ. 6 του Μνημονίου	Στην παρ. 6 του Μνημονίου προβλέπεται ότι δεν επιτρέπεται η εκχώρηση ή η μεταβίβαση από τα μέρη των δικαιωμάτων τους, που πηγάζουν από το παρόν Μνημόνιο, σε τρίτο.
παρ. 7 του Μνημονίου	Στην παρ. 7 του Μνημονίου προβλέπεται ότι η επίλυση διάφορων που μπορούν να ανακύψουν από την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μνημονίου θα επιλύονται με καλόπιστη διαβούλευση μεταξύ των μερών.
παρ. 8 του Μνημονίου	Στην παρ. 8 του Μνημονίου ορίζεται η έναρξη ισχύος του κυρωτικού του νόμου, η διάρκεια της ισχύος του και η δυνατότητα παράτασής του, ύστερα από αξιολόγηση της εφαρμογής του.
Άρθρο δεύτερο του σχεδίου νόμου	Τίθεται η έναρξη ισχύος του νόμου και του υπό κύρωση Μνημονίου Συνεργασίας.

A.5 Στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης	
A.5.1 Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης (βραχυπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι);	
● Η εδραίωση αναβαθμισμένης, διαφανούς και σταθερής συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου, με σκοπό τη διατήρηση, προστασία, μελέτη και ανάδειξη της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και των Ιερών Προσκυνημάτων του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων. ● Η προστασία και ανάδειξη της παγκόσμιας πολιτιστικής και θρησκευτικής παράδοσης.	
A.5.2 Οι στόχοι που επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση πληρούν τα κριτήρια S.M.A.R.T.; NAI ☒ OXI ☐ Εάν NAI, αναφέρατε αν πληρούν τα παρακάτω κριτήρια:	
Specific (Συγκεκριμένοι)	
Measurable (Μετρήσιμοι)	
Achievable (Επιτεύξιμοι)	
Relevant (Σχετικοί)	
Time-bound (Χρονικά προσδιορισμένοι)	
A.5.3 Η αξιολογούμενη ρύθμιση προάγει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών; NAI ☐ OXI ☒ Εάν NAI, ποιοι είναι οι συναφείς στόχοι και ποια η συμβολή της ρύθμισης;	
A.5.4. Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκονται οι στόχοι της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία; NAI ☐ OXI ☒ Εάν NAI, ποιοι είναι οι συναφείς στόχοι και με ποιο τρόπο υλοποιούνται.	

A.6 Ψηφιακή διακυβέρνηση
Προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος για την επίτευξη των στόχων όχι αξιολογούμενης ρύθμισης: ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το σύστημα αυτό;
Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική όχι χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού); ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε με ποιο τρόπο είναι συμβατό.
Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:

B. Έκθεση νομιμότητας

B.1 Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
Παρ. 6 άρθρου 24 Συντάγματος.	
B.2 Ενωσιακό δίκαιο	
Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	
Κανονισμός	
Οδηγία	
Απόφαση	
B.3 Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
Διεθνείς συμβάσεις	
B.4 Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
Πηγή	Στοιχεία και βασικό περιεχόμενο απόφασης
Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο	
Ανεξάρτητη Αρχή	
B.5 Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
Πηγή	Στοιχεία και βασικό περιεχόμενο απόφασης
Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	

Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	
---	--

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

Δ.1 Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης			
Το κυρούμενο Μνημόνιο θα συμβάλει στην εδραίωση αναβαθμισμένης, διαφανούς και σταθερής συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, αφενός και του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αφετέρου, με σκοπό τη διατήρηση, προστασία, μελέτη και ανάδειξη της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομίας, καθώς και των Ιερών Προσκυνημάτων του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.			
Δ.2 Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης			
Δ.3 Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης			
Τομέας επίδρασης	Οφέλη	Κόστη	Κίνδυνοι
Θεσμοί, δημόσια διοίκηση και διαφάνεια			
Αγορά, οικονομία και ανταγωνισμός			
Κοινωνία και κοινωνικές ομάδες			
Φυσικό, αστικό και πολιτιστικό περιβάλλον			
Νησιωτικότητα			

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 2026

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ